

Sakspapir

Saksbehandlar	Arkiv	ArkivsakID
Anny Bastesen	FA - P01	15/147

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
118/2015	Formannskapet	PS	30.09.2015
78/2015	Kommunestyret	PS	14.10.2015

Prinsippvedtak om oppløysing av Bergen og Omland Havnevesen, ny organisering

Vedlegg:

Prinsippvedtak om oppløsning av Bergen og Omland havnevesen
BOH - referat fra møte mellom samarbeidskommunene 04.06.2015
Melding om vedtak - Prinsippvedtak om oppløsning av Bergen og Omland

Saksopplysningar:

Bakgrunn

Det har over fleire år vore diskusjonar om framtidig organisering av Bergen og Omland Havnevesen (BOH). Målet er å skape ei framtidsretta, konkurransedyktig og robust hamn i regionalt, nasjonalt og internasjonalt perspektiv, gjennom etablering av eit interkommunalt selskap, Bergen Havn IKS (BH IKS). Kommunestyret i Meland gjorde prinsippvedtak om alternativ selskapsform i møte 15.12.2010, med signal om at kommunen ønskjer å vere med vidare. Kommunestyret gjekk primært inn for at både drift og forvaltning framleis får samla organisering, i eit kommunesamarbeid eller interkommunalt selskap. Kommunen ba vidare BOH om å utarbeide forslag til eigarbrøk. Meland er ikkje blant dei kommunane som BOH i dag har forretningsmessig drift i, for vår del handterer BOH forvaltninga av saker etter hamne- og farvasslova.

Ei skisse til eit nytt hamnesamarbeid vart behandla av ordførarane i medlemskommunane i mai 2013. Havnerådet i BOH gjorde vedtak om oppløysing av dagens organisasjon og etablering av ein ny i møte 05.01.2015, på nærare vilkår og under føresetnad av at saka vart behandla av medlemskommunane.

BOH er i dag organisert som eit samarbeid etter kommunelova § 27. BOH er ikkje eit sjølvstendig rettssubjekt. Det er 11 medlemskommunar; Askøy, Astrheim, Bergen, Fedje, Fjell, Lindås, Meland, Os, Radøy, Sund og Øygarden. Lindås og Fjell reservert seg frå deltaking i ny organisering då ordførarane drøfta saka i mai 2013.

Dagens organisering medfører at BOH sin status er uavklart i høve til hamne- og farvasslova. Vidare er forholdet mellom Bergen kommune og BOH uavklart i høve til eigedomstilhøva i hamneområda. Alternativet til å etablere eit BH IKS er sannsynlegvis at BOH blir oppløyst og at deler av verksemda blir ført vidare i eit kommunalt foretak i Bergen kommune. Omlandskommunane må i så fall enten bygge opp ein eigen hamneorganisasjon eller etablere eit nytt samarbeid med andre kommunar. I

begge tilfella kommunane løyse nokre administrative og økonomiske utfordringar.

Før BH IKS kan etablerast må to sentrale spørsmål løysast:

- Kva for kommunar som vil delta, ved at kommunane skal ta stilling til hamnerådet sitt prinsippvedtak
- Omfanget av hamnekapitalen i Bergen kommune, der m.a. statleg mynde må godkjenne reknestykket

Havnerådet sitt prinsippvedtak er følgjande:

- 1. Bergen og Omland havnevesen ("BOH") oppløses. Vedtaket om oppløsning er betinget av følgende forutsetninger:*
  - a. Minst 2/3 av medlemskommunene i BOH har besluttet at det ikke skal fremmes et krav på oppløsningsproveny utover den andel de respektive kommuner vil videreføre i BH IKS.*
  - b. Bergen kommune erklærer at det foreligger en avklaring som kommunen kan akseptere på forholdet mellom havnekassen og kommunens øvrige eiendeler (Bykassen).*
  - c. Det foreligger et utkast til stiftelsesdokumenter for BH IKS.*
  - d. Havnerådet treffer er ubetinget vedtak om oppløsning.*
  - e. Havnerådet forutsetter at de ansatte tas med i den videre prosess.*
- 2. Bergen kommune anmodes om raskt å igangsette nødvendige avklaringer om havnekapitalen med statlige myndigheter.*
- 3. Prinsippvedtaket om oppløsning forelegges samtlige medlemskommuner i BOH.*
- 4. Når vilkårene i Prinsippvedtaket om oppløsning er oppfylt, vil Havnerådet vurdere et forslag om å vedta en ubetinget oppløsning av BOH med virkning fra 1. januar 2016.*

Havnerådet forutsetter at Bergen kommune snarest innkaller til eiermøte for å avklare betingelser for etablering av Bergen Havn IKS. Havnerådet inviteres også til dette møtet.

Det er venta at prinsippvedtaket blir behandla av alle medlemskommunane hausten 2015. Deretter må det gjerast formelle vedtak om oppløysing i tråd med vedtektene. Oppløysingsproveny er knytt til hamnekapital og råkar ikkje Meland.

Eigarmøtet som Havnerådet ba Bergen kommune kalle inn til vart halde 04.06.2015. I møtereferatet er m.a. forventningane til den vidare prosessen oppsummert. Framdrifta vart drøfta, og eigarkommunane ser for seg at det nye BH IKS er formelt stifta 01.01.2017. Bergen kommune har også hatt innleiande samtalar med sentrale styresmakter for å få avklart hamnekapitalen.

I framlegget til organisering av nye BH IKS er Bergen kommune sett opp som den største innskytaren med 997 mill kr. Omlandskommunane skyt inn 3 mill, dvs kr 300 000,- kvar. Framlegg til organisering har følgjande ordlyd (oppsummering i høyringsdokumentet):

Egenkapitalfinansiering av BH IKS

- BH IKS tilføres kr. 1 mrd. i egenkapital
  - ✓ Bergen kommune skyter inn netto kr. 540 mill. ved stiftelsen i form av fast eiendom og likvide midler
  - ✓ Bergen kommune innbetaler kr. 7 mill. i selskapskapital
  - ✓ Bergen kommune påtar seg en innskuddsforpliktelse på kr. 450 mill. som knyttes til fremtidig frigjøring av havnearealer i kommunen
  - ✓ Omlandskommunene skyter hver inn kr. 300.000 i selskapskapital, til sammen kr. 3 mill.
- Driftsmidler som ikke er fast eiendom overføres uavkortet fra BOH til det nye BH IKS
- Bergen kommune vil eie 70 % av selskapet. Omlandskommunene vil eie 3 % hver, totalt 30 %

Selskapsorganer i BH IKS

- Havnerådet (representantskapet)
  - ✓ Alle deltakerkommuner har møte og stemmerett i Havnerådet. Bergen kommune skal ha 70 % av stemmene, omlandskommunene 30 % (3 % hver).
  - ✓ Kystverket, Sjøforsvaret, Hordaland fylkeskommune og de ansatte gis tale- og forslagsrett, men ikke stemmerett.
  - ✓ Omlandskommunene skal ha lederen av Havnerådet, Bergen kommune nestlederen
- Havnestyret
  - ✓ Bergen kommune utpeker tre, omlandskommunene utpeker to og de ansatte utpeker ett styremedlem.
  - ✓ Bergen kommune utpeker styrelederen, omegnskommunene nestlederen

Vurdering

Administrasjonen meiner det er gjort eit godt arbeid med å få fram eit konkret forslag til framtidig organisering av BOH. Kommunen bør kunne slutte seg til prinsippvedtaket om oppløysing av dagens BOH og etablering av BH IKS. Stifting av eit nytt selskap, Bergen Havn IKS, blir ei eiga sak.

Av nabokommunane har Lindås kommune har gjort vedtak om å delta i eit nyetablert selskap med Fjell, medan Austrheim kommune sluttar seg til havnerådet sitt prinsippvedtak.

Konklusjon

Rådmannen rår til at Meland kommune sluttar seg til havnestyret sitt prinsippvedtak om BOH.

Framlegg til vedtak:

«Kommunestyret godkjenner at Bergen og Omland Havnevesen (BOH) blir oppløyst. Vedtaket om oppløysing er bygd på følgjande føresetnader:

- a. Minst 2/3 av medlemskommunane i BOH har fatta vedtak om at det ikkje skal fremjast et krav på oppløysingsproveny utover den andelen dei respektive kommunane vil vidareføre i

BH IKS.

- b. Bergen kommune stadfester at det ligg føre ei avklaring som kommunen kan akseptere på forholdet mellom hamnekassen og kommunen sine egedelar elles (bykassen).
- c. Det ligg føre eit utkast til stiftingsdokument for BH IKS
- d. Havnerådet gjer eit ubetinga vedtak om oppløysing
- e. Dei tilsette skal takast med i den vidare prosessen.

Meland kommune har ingen hamnekapital og heller ikkje krav om oppløysingsproveny som nemnt i pkt a.»

Formannskapet - 118/2015

FS - behandling:

FS - vedtak:

«Kommunestyret godkjenner at Bergen og Omland Havnevesen (BOH) blir oppløyst. Vedtaket om oppløysing er bygd på følgjande føresetnader:

- a. Minst 2/3 av medlemskommunane i BOH har fatta vedtak om at det ikkje skal fremjast et krav på oppløysingsproveny utover den andelen dei respektive kommunane vil vidareføre i BH IKS.
- b. Bergen kommune stadfester at det ligg føre ei avklaring som kommunen kan akseptere på forholdet mellom hamnekassen og kommunen sine egedelar elles (bykassen).
- c. Det ligg føre eit utkast til stiftingsdokument for BH IKS
- d. Havnerådet gjer eit ubetinga vedtak om oppløysing
- e. Dei tilsette skal takast med i den vidare prosessen.

Meland kommune har ingen hamnekapital og heller ikkje krav om oppløysingsproveny som nemnt i pkt a.»

Kommunestyret - 78/2015

KS - behandling:

KS - vedtak:

«Kommunestyret godkjenner at Bergen og Omland Havnevesen (BOH) blir oppløyst. Vedtaket om

oppløysing er bygd på følgjande føresetnader:

- a. Minst 2/3 av medlemskommunane i BOH har fatta vedtak om at det ikkje skal fremjast et krav på oppløysingsproveny utover den andelen dei respektive kommunane vil vidareføre i BH IKS.
- b. Bergen kommune stadfester at det ligg føre ei avklaring som kommunen kan akseptere på forholdet mellom hamnekassen og kommunen sine egedelar elles (bykassen).
- c. Det ligg føre eit utkast til stiftingsdokument for BH IKS
- d. Havnerådet gjer eit ubetinga vedtak om oppløysing
- e. Dei tilsette skal takast med i den vidare prosessen.

Meland kommune har ingen hamnekapital og heller ikkje krav om oppløysingsproveny som nemnt i pkt a.»